

STOFFTYPER I TRYKTE PUBLIKASJONER

INNHold

Resultater	4	Vedlegg	8
Læreverk	4	Utvalg og metode	8
Fagbøker	5	Definisjon av stofftyper	8
Skjønnlitteratur	5	Detaljert inndeling	8
Sang- og visebøker	6	Forenklet inndeling	9
Aviser, magasiner og ukeblad	6		
Tidsskrifter	7		
Samlet oversikt	7		

Kopinor er en organisasjon av opphavere og utgivere i til sammen 23 medlemsorganisasjoner. Vi forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk, blant annet i skoleverket, høyere utdanning, offentlig forvaltning og næringsliv.

Gjennom Kopinors avtaler sikres alle brukere enkel og lovlig tilgang til åndsverk, samtidig som rettighetshaverne får betalt slik at nye verk kan bli skapt.

INNLEDNING

Kopinors kopieringsavtaler gir en forhåndstillatelse til kopiering av alt utgitt beskyttet materiale, mot vederlag til rettighetshaverne. Det er imidlertid ikke praktisk mulig eller økonomisk regningsvarende å kartlegge kopieringen så detaljert at vederlaget kan utbetales individuelt til den enkelte opphaver og utgiver.

I stedet brukes statistiske undersøkelser for å fastslå hvilke innholdskategorier og opprinnelsesland det kopierte materialet hører inn under. Ut fra dette fordeles vederlaget kollektivt til representative organisasjoner i inn- og utland.

Innholdskategoriene for analoge kilder (trykte publikasjoner) kan deles i kildetyper og stofftyper:

- Kildetyper beskriver hva slags utgivelse det dreier seg om (fagbok, avis, tidsskrift osv.).
- Stofftypen beskriver det konkrete innholdet av det kopierte materialet (fagtekst, dikt, fotografi osv.).

Fram til 2010 ble det gjennomført kopieringsundersøkelser ute på skoler og arbeidsplasser, hvor det ble samlet inn ekstrakopier av kopiert materiale. Disse ble kodet slik at man fikk data for fordelingen av både kildetyper og stofftyper.

I dag brukes i stedet intervjuundersøkelser. Disse gir gode data for de ulike kildetyperne, men kan ikke gi pålitelige opplysninger om innholdet av det kopierte materialet (stofftypene). I stedet har Kopinor tatt initiativ til egne innholdsundersøkelser for å skaffe til veie slike data. Disse undersøkelsene tar ikke utgangspunkt i det kopierte materialet, men i tilsvarende utgivelser i markedet, ut fra en formodning om at stofftypefordelingen her er representativ for det som blir kopiert.

Denne rapporten samler resultatene fra de innholdsundersøkelsene som Ipsos har gjennomført for Kopinor i årene 2022–2024. De viser sammensetningen av stofftyper i de ulike publikasjonstypene, og disse dataene er fra 2025 tatt i bruk som del av fordelingssystemet i Kopinor.

Resultater

Følgende kildetyper er undersøkt:

- Læreverk
- Fagbøker
- Skjønnlitteratur
- Sang- og visebøker
- Aviser og magasiner
- Tidsskrifter

Disse kildetyperne er ikke undersøkt:

- Noter, notebøker:
Kilden inneholder bare stofftypen noter.
- Annet utgitt materiale:
For denne restkategorien brukes vektete resultater fra de øvrige kildetyperne.

Innholdet er kodet etter Kopinors tradisjonelle inndeling med 12 ulike stofftyper. Denne

inndelingen brukes fortsatt for de fleste fordelingsområdene. Imidlertid vil enkelte av disse stofftypene forekomme så sjelden i materialet at vi har tatt i bruk en forenklet inndeling med bare seks ulike stofftyper. Denne inndelingen brukes fra 2025 for fordeling av vederlag fra universiteter og høyskoler.

Nedenfor følger resultatene av kodingen innenfor de enkelte kildetyperne. For hver kilde følger også en grafisk fremstilling av fordelingen av stofftyper i tråd med den en forenklet inndeling. Her er verdiene avrundet og oppgitt slik de vil bli brukt i fordelingen.

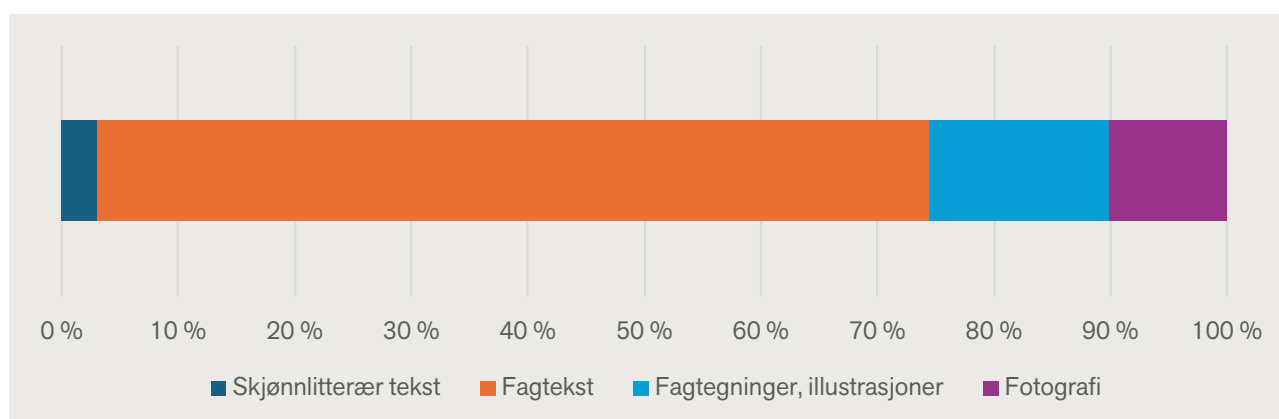
Stofftypene, med beskrivelser, er gjengitt til sist i rapporten.

Læreverk

Med læreverk menes i Kopinors sammenheng bøker eller hefter som er spesielt laget og tilrettelagt for bruk i undervisning. Dette inkluderer også oppgavesamlinger, lærerveiledninger og arbeidshefter.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt, sangtekst	0,3 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	2,7 %
Fagtekst	71,2 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	0,1 %
Anmeldelser	0,0 %
Brosjyre- og annonsetekst	0,1 %
Fagtegninger, illustrasjoner	15,4 %
Fotografi	9,7 %
Kunsthåndverk	0,0 %
Billedkunst	0,4 %
Noter	0,1 %

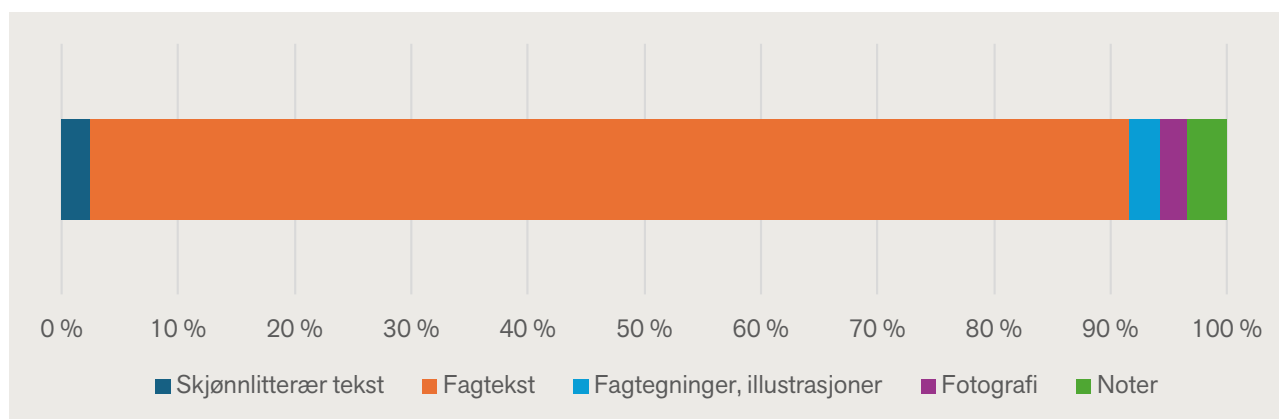

Fagbøker

Fagbøker omfatter bøker eller hefter som er tilrettelagt for en bredere bruk enn i undervisning, for eksempel vitenskapelige monografier, populærvitenskapelige bøker og sakprosa slik som reportasjer, debattbøker, biografier, reiseskildringer, oppslagsbok eller leksikon.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt, sangtekst	2,4 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	0,0 %
Fagtekst	89,2 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	0,0 %
Anmeldelser	0,0 %
Brosjyre- og annonsetekst	0,0 %
Fagtegninger, illustrasjoner	2,7 %
Fotografi	2,3 %
Kunsthåndverk	0,0 %
Billedkunst	0,0 %
Noter	3,4 %

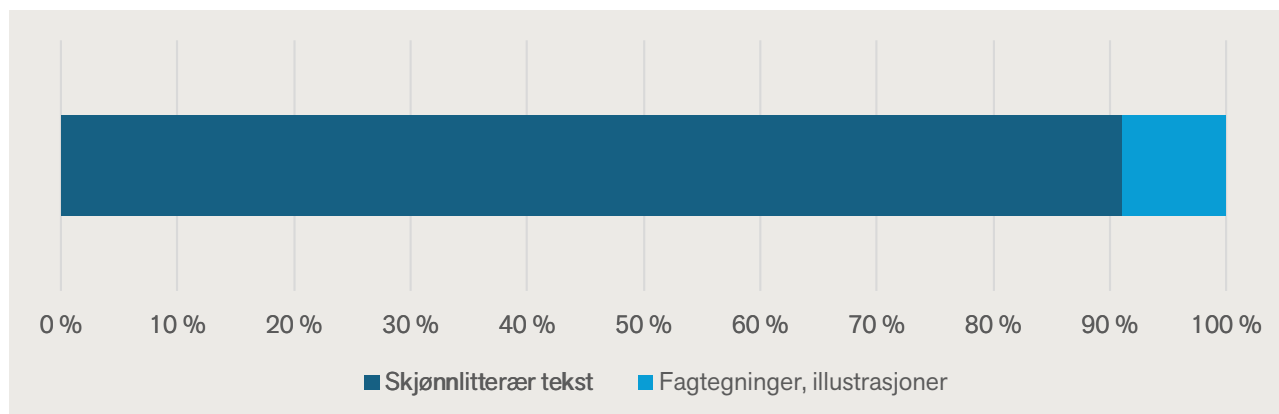

Skjønnlitteratur

Skjønnlitteratur omfatter romaner, noveller, kortprosa, lyrikk, drama, tegneserieromaner og lignende.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt, sangtekst	1,8 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	88,9 %
Fagtekst	0,2 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	0,0 %
Anmeldelser	0,0 %
Brosjyre- og annonsetekst	0,1 %
Fagtegninger, illustrasjoner	8,9 %
Fotografi	0,0 %
Kunsthåndverk	0,0 %
Billedkunst	0,0 %
Noter	0,0 %

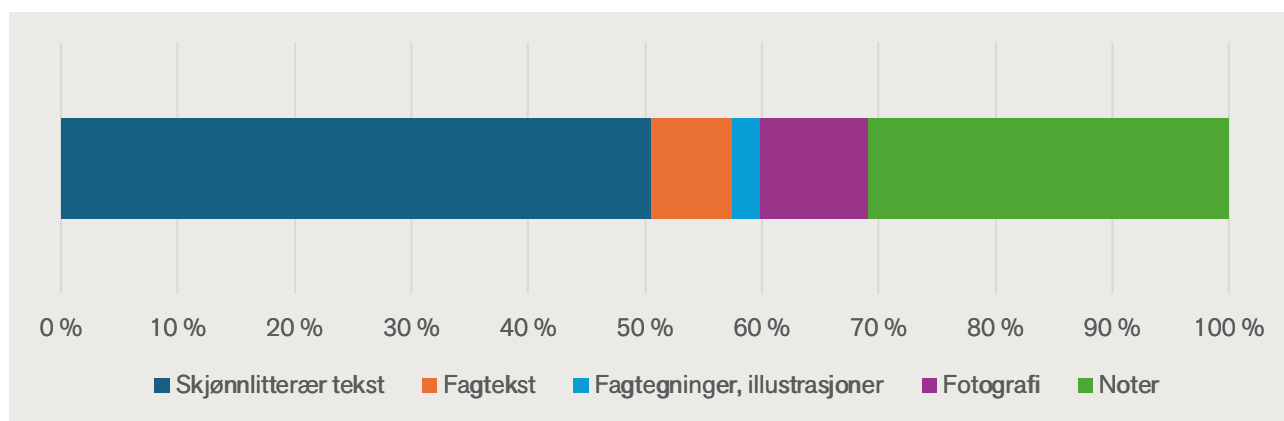

Sang- og visebøker

Kategorien omfatter sangbøker, visebøker og andre kilder med sangtekster med eller uten tilhørende enkle noter.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt, sangtekst	6,2 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	44,3 %
Fagtekst	6,9 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	0,0 %
Anmeldelser	0,0 %
Brosjyre- og annonsetekst	0,0 %
Fagtegninger, illustrasjoner	2,4 %
Fotografi	1,4 %
Kunsthåndverk	0,0 %
Billedkunst	7,8 %
Noter	30,9 %

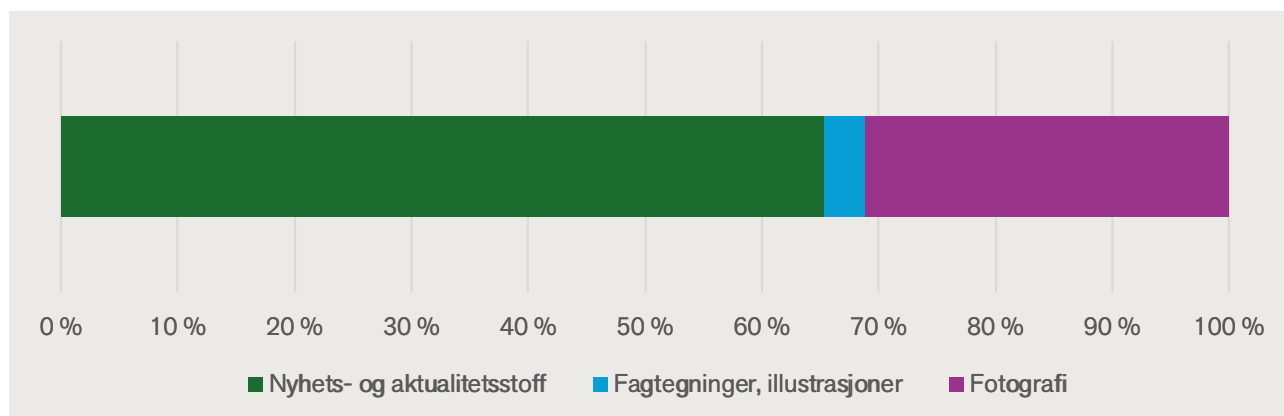

Aviser, magasiner og ukeblad

Kategorien omfatter avis, avismagasiner, ukeblad og tegneserier.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt, sangtekst	0,0 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	0,0 %
Fagtekst	0,0 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	49,2 %
Anmeldelser	0,3 %
Brosjyre- og annonsetekst	15,8 %
Fagtegninger, illustrasjoner	3,6 %
Fotografi	30,9 %
Kunsthåndverk	0,0 %
Billedkunst	0,2 %
Noter	0,0 %

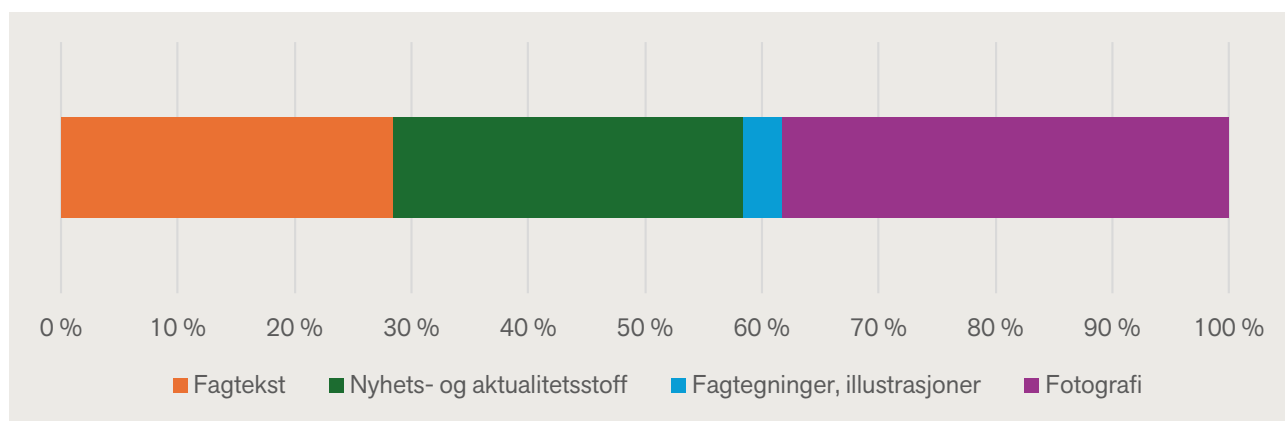

Tidsskrifter

Kategorien omfatter tidsskrifter og fagpresse.

Resultatet av kodingen gir en stofftypefordeling som vist i tabellen til høyre. Figuren nedenfor viser fordelingen etter en forenklet inndeling av stofftyper.

Drama, skuespill	0,0 %
Dikt og sangtekst	0,1 %
Øvrig skjønnlitterær tekst	0,1 %
Fagtekst	28,3 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	18,3 %
Anmeldelser	2,8 %
Brosjyre- og annonsetekst	8,9 %
Fagtegninger, illustrasjoner	3,3 %
Fotografi	37,7 %
Kunsthåndverk	0,1 %
Billedkunst	0,4 %
Noter	0,0 %

Samlet oversikt

Her følger en samlet oversikt over kildetyper og stofftyper, basert på en forenklet inndeling.

	Læreverk	Fagbøker	Skjønnlitteratur	Noter	Sang- og visebøker	Avis, magasin, ukeblad	Tidsskrift
Skjønnlitterær tekst	3 %	2 %	91 %	0 %	51 %	0 %	0 %
Fagtekst	71 %	89 %	0 %	0 %	7 %	0 %	28 %
Nyhets- og aktualitetsstoff	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	65 %	30 %
Fagtegninger, illustrasjoner	15 %	3 %	9 %	0 %	2 %	4 %	3 %
Fotografi	10 %	2 %	0 %	0 %	9 %	31 %	38 %
Noter	0 %	3 %	0 %	100 %	31 %	0 %	0 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Vedlegg

Utvalg og metode

I innholdsundersøkelsene ble det trukket et representativt utvalg av verk fra hver kildetype. For bokkilder ble Den norske Bokdatabasens¹ titler fra de siste fem årene benyttet som utvalg.

Det ble deretter gjennomført en analyse av en andel sider – i noen tilfeller alle sidene – fra de utvalgte verkene. Hver side ble delt opp i tideler, og stofftypen for hver tidel ble kodet etter sin stofftype.

Læreverk

Det ble trukket et utvalg på 110 titler fra Den norske Bokdatabasen, bokgruppe 1.1.0 (skolebøker for grunnskolen) og 112 titler fra bokgruppe 1.2.0 (skolebøker for videregående skole). Fra hver tittel ble det trukket to omganger med 20 sammenhengende sider fra en tilfeldig startside i boken. Med enkelte justeringer ga dette 8330 kodete sider totalt.

Fagbøker

Det ble trukket et representativt utvalg på 28 titler fra Den norske Bokdatabasen, bokgruppene 2.1 (fagbøker høyere utdanning), 2.2 (fagbøker for profesjonsmarkedet) og 3 (sakprosa). Fra hver tittel ble det trukket to omganger med 20 sammenhengende sider fra en tilfeldig startside i boken. Med enkelte justeringer ga dette 1098 kodete sider totalt.

Definisjon av stofftyper

Nedenfor følger de formelle beskrivelsene av de forskjellige stofftypene, slik de er godkjent Kopinors medlemsorganisasjoner. De finnes i to versjoner, en *detaljert inndeling*, som fortsatt brukes på de fleste fordelingsområdene, og en *forenklet inndeling*, som foreløpig bare brukes for fordeling fra universiteter og høyskoler.

Detaljert inndeling

Drama, skuespill

Hele eller deler av et drama/skuespill (såvel replikkveksling og sceneanvisning), tekstdelen av operapartiturer, scenebeskrivelser og sceneanvisninger for operaer, operetter eller musikaler.

Skjønnlitteratur

Det ble trukket et representativt utvalg på 39 titler fra Den norske Bokdatabasen, bokgruppe 4 (skjønnlitteratur), unntatt fra 4.1.9 og 4.2.9 (sang- og visebøker). Bøkernes innhold ble kodet i sin helhet, noe som ga 7232 kodete sider totalt.

Sangbok, visebok

Samtlige 11 titler fra de siste fem årene fra Den norske Bokdatabasen, bokgruppe 4.1.9 (sang- og visebøker for voksne) og 4.2.9 (oversatte sang- og visebøker for voksne) ble tatt med i undersøkelsen. Bøkernes innhold ble kodet i sin helhet, noe som ga 1422 kodete sider totalt.

Avis, magasin

Det ble trukket et representativt utvalg på 46 titler fra medlemskatalogen til Mediebedriftens Landsforening. Avisenes og magasinenes innhold ble kodet i sin helhet, noe som ga 1600 kodete sider totalt.

Tidsskrifter

Det ble trukket et representativt utvalg på 74 titler fra medlemskatalogen til Fagpressen. Tidsskriftenes innhold ble kodet i sin helhet, noe som ga 5008 kodete sider totalt.

Dikt, sangtekst

Hele eller deler av dikt, sanger o.l., også om diktet er en integrert del av prosaverk.

Dersom en sangtekst står linjevis under notelinjer, anses teksten å være 1/3 av den plass som noter og tekst utgjør til sammen. Dersom sangen i tillegg har flere vers som står separat, anses den delen av sangen hvor det ikke forekommer noter å være bare tekst.

Øvrig skjønnlitterær tekst

Tekst fra romaner, novellesamlinger, kortprosa, prosa for barn og ungdom e.l. Reiseskildringer og memoarer skal imidlertid regnes som fagtekst selv om de har karakter av skjønnlitteratur.

¹ Den norske Bokdatabasen er en oppdatert katalog over alle bokutgivelser i Norge og fungerer som en infrastruktur for digitale løsninger i bokbransjen. Bokgruppene er forlagenes egen kategorisering av sine utgivelser.

Fagtekst

Tekst (ikke skjønnlitteratur, dikt eller drama) fra lærebøker eller annet stoff spesielt beregnet på undervisning, eller tekster fra faglitteratur, saklitteratur, sakprosa for barn og ungdom, oppslagsverk, vitenskapelige tekster, memoarer og reiseskildringer. Enkle diagrammer som antas å være laget av forfatteren skal føres her.

Nyhets- og aktualitetsstoff

Journalistisk stoff, f.eks. nyhetsstoff/nyhetsartikler, aktualitetsstoff, beskrivelse av hendelser, intervjuer, reportasjer, lederartikler, kronikker, kommentarer og omtaler.

Anmeldelser

Anmeldelser og kritikk av f.eks. litteratur, film, teater, drama, dans, musikk, dataprogrammer, billedkunst og video.

Brosjyre- og annonsetekst

Tekst fra brosjyrer og annonser.

Fagtegninger, illustrasjoner

Alle visuelle uttrykk med unntak av kunsthåndverk, billedkunst, fotografi og enkle diagrammer i fagtekster.

Fotografi

Pressefoto og fotografier der objektet i seg selv ikke er belagt med opphavsrett, f.eks. dokumentasjons- og reportasjefotografi.

Kunsthåndverk

Fotografi av kunsthåndverk. Kunsthåndverk er selvstendige kunstverk, design- og småskalaobjekter i keramikk, metall (inkl. smykker), glass, plast, tekstil/fiber (inkl. vev, stofftrykk og klær), lær og tre.

Billedkunst

Fotografi av visuelle kunstverk som maleri, grafikk, fotografi, tegning, skulpturer og installasjoner, tekstil, street art, film- og digitale uttrykk.

Noter

Forenklet inndeling

Skjønnlitterær tekst

Tekst fra skjønnlitteratur (fiksjon) som blant annet romaner, noveller, dramatik og skuespill (inkludert sceneanvisninger), dikt og sangtekster

Fagtekst

Tekst som mottakeren har grunn til å oppfatte som direkte ytringer om virkeligheten, blant annet hentet tekster fra faglitteratur, tekster beregnet for undervisning, faglige utredninger, vitenskapelige tekster og lignende. Kategorien omfatter også enkle diagrammer som antas å være laget av forfatteren.

Nyhets- og aktualitetsstoff

Journalistisk tekst skrevet i en saklig og faktabasert form, som nyhetsartikler og reportasjer, samt ledere, kommentarer, kronikker og debattinnlegg. Kategorien omfatter også anmeldelser og brosjyre- og annonsetekster.

Fotografi

Alle fotografiske bilder og fotografiske verk. Fotografiske avbildninger eller reproduksjoner av andre kunstverk, der motivet i seg selv har opphavsrett, er også inkludert.

Fagtegninger, illustrasjoner

Alle visuelle uttrykk unntatt fotografi eller enkle diagrammer i fagtekster.

Noter

Musikk i skriftlige tegn som brukes til å angitte toners høyde (frekvens) og varighet

Stofftyper i trykte publikasjoner

For å fordele kopieringsvederlag rettferdig mellom ulike opphavergrupper har Kopinor fått gjennomført undersøkelser for å skaffe til veie data for fordelingen av stofftyper i ulike typer publikasjoner. Denne rapporten samler resultatene fra de innholdsundersøkelsene som Ipsos har gjennomført for Kopinor i årene 2022–2024. Dataene herfra er fra 2025 tatt i bruk som en del av fordelingssystemet i Kopinor.